

Lausunto

25.11.2025

VN/1305/2025
VN/1305/2025-TEM-5

Maa- ja metsätalousministeriö

Työ- ja elinkeinoministeriön lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi elintarvikelain, rehulain ja eläintautilain muuttamisesta

Maa- ja metsätalousministeriö on pyytänyt työ- ja elinkeinoministeriöltä lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi elintarvikelain, rehulain ja eläintautilain muuttamisesta.

Esityksellä lisättäisiin elintarvike- ja rehulakeihin normaaliolojen häiriötilanteisiin varautumisen edellyttämät toimivaltuudet. Lakeihin tehtäisiin myös muita yksittäisiä muutoksia ja korjauksia. Esityksen taustalla on valmisteilla oleva valmiuslain kokonaisuudistus. Sen tavoitteena on saattaa valmiuslaki vastaamaan nykyaikaista käsitystä yhteiskunnan kokonaisturvallisuudesta ja sitä uhkaavista tekijöistä sekä erilaisten vaikutuksiltaan vakavien uhka- ja häiriötilanteiden tunnistamisesta. Yhteiskunnan toiminnan turvaaminen huolehtimalla elintarvikeketjun toimivuudesta sekä elintarvikkeiden, elintarvikekontaktimateriaalien ja rehujen saatavuudesta on tärkeää myös normaaliolojen vakavien häiriötilanteiden aikana.

Valtioneuvoston päätöksessä huoltovarmuuden tavoitteista (568/2024) tunnistetaan elintarvikehuolto kriittiseksi infrastruktuuriksi. Päätöksen mukaan kriittisellä infrastruktuurilla on vakiintuneesti tarkoitettu niitä perusrakenteita, palveluja ja niihin liittyviä toimintoja, jotka ovat välttämättömiä yhteiskunnan elintärkeiden toimintojen ylläpitämiseksi. Kriittiseen infrastruktuuriin kuuluu sekä fyysisiä laitoksia ja rakenteita että sähköisiä ja digitaalisia toimintoja ja palveluja. Elintarvikehuollon tehtävänä on turvata väestön riittävä ravinnon saatavuus, laatu ja turvallisuus kaikissa tilanteissa. Elintarvikehuollossa koko arvoketjun on toimittava.

Elintarvikehuollon turvaaminen on myös yksi Yhteiskunnan turvallisuusstrategian (16.1.2025) strategisista tehtävistä. Strategiassa todetaan muun muassa, että elintarvikehuollon turvaamisella varmistetaan väestön ravinnon saatavuus, sen laatu ja turvallisuus. Kaikissa turvallisuustilanteissa varmistetaan väestön hyvinvoinnin kannalta tärkeiden elintarvikkeiden ja eräiden muiden perustarvikkeiden saatavuus.

Työ- ja elinkeinoministeriö pitää tärkeänä, että lainsäädäntöä ajantasaistetaan ja että siinä huomioidaan turvallisuusympäristön muutokset lisäämällä siihen normaaliolojen häiriötilanteisiin varautumisen edellyttämät toimivaltuudet. Yhteiskunnan toiminnan turvaaminen myös normaaliolojen vakavien häiriötilanteiden aikana on olennaista. Elintarvikehuolto on keskeinen osa huoltovarmuutta, joten elintarvikeketjun toimivuudesta sekä elintarvikkeiden, elintarvikekontaktimateriaalien ja rehujen saatavuudesta huolehtiminen on tärkeää. Kuten luonnoksessa hallituksen esityksessä todetaan, viime vuosien normaaliolojen vakavat häiriötilanteet ovat osoittaneet, että muun muassa elintarvikkeiden saatavuuden varmistamiseksi tarvitaan oikeusperusta tilapäisille poikkeamisille tietyistä lainsäädännön vaatimuksista.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Työ- ja elinkeinoministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 32
00023 Valtioneuvosto

Aleksanterinkatu 4
Helsinki

0295 16001
+358 295 16001

09 1606 2160
+358 9 1606 2160

kirjaamo.tem@gov.fi
www.tem.fi

Työ- ja elinkeinoministeriö pitää perusteltuna elintarvikelakiin ehdotettua uutta 22 a §:ää. Sen mukaan normaaliolojen vakavissa häiriötilanteissa elintarvikkeiden ja kontaktimateriaalien saatavuuden turvaamiseksi voitaisiin valtioneuvoston asetuksella säätää välttämättömiä tilapäisiä poikkeuksia elintarvikesäännöksissä olevista tietyistä vaatimuksista, kuten elintarvikkeiden koostumuksesta ja laadusta sekä elintarvikkeiden käsittelystä, kuljettamisesta ja lämpötilavaatimuksista. Työ- ja elinkeinoministeriö katsoo, että toimivaltuuden käytölle ollaan asettamassa riittävät edellytykset. Niillä varmistetaan esimerkiksi, että poikkeukset eivät vaarantaisi elintarvikkeiden turvallisuutta taikka muutoin ihmisten terveyttä tai ympäristöä.

Osastopäällikkö, ylijohtaja

Jan Hjelt

Neuvotteleva virkamies

Henri Backman

Jakelu

MMM Maa- ja metsätalousministeriö

VN/1305/2025-TEM-5

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: